

softconsulting

Autor: Lejla Softić, dipl.oec.¹

Šta (ni)je poslovanje „u oblaku“?

„Mnogi ljudi ne vode računa o svom novcu sve dok ga skoro ne potroše - drugi isto rade sa svojim vremenom.“ - **Johann Wolfgang von Goethe**

Cloud tehnologija ili poslovanje „u oblaku“ još uvijek ne nalazi svoju potpunu primjenu na BH tržištu. Nepoznavanje prednosti ovog alata za npr. računovodstveno poslovanje, samo je jedan od razloga nedovoljne primjene suvremenih tehnologija za modernizaciju preduzeća.

Data-centar odnosno podatkovni centar² predstavlja posebno izgrađene objekte ili prostorije u objektima koji se koriste za smještaj računalnih sustava i njihovih komponenti, kao što su telekomunikacije i sustavi za pohranu podataka. U globalu, sastoje se izvora napajanja, komunikacijskih kablova, instrumenata za praćenje stanja u prostoriji i sigurnosnih uređaja, te samih uređaja (servera i slično) na kojima se nalaze ključne poslovne aplikacije ili baze podataka.

Kada govorimo o **računalstvu u oblaku**³, usluge možemo podijeliti na tri osnovna tipa: infrastrukturu (engl. infrastructure as a service ili IaaS), platformu (engl. platform as a service ili PaaS) i softver (engl. software as a service ili SaaS).

Poslovanje „u oblaku“ zahtijeva određenu IT infrastrukturu, podjednako kao i „inhouse“ IT sistem. Osnovna razlika je da se kod poslovanja „u oblaku“ IT aktivnosti, ali i aktivnosti korisnika „u oblaku“ npr. usluge računovodstva „u oblaku“ izmještaju sa jedne lokacije i pružaloca usluga, na više različitih lokacija i pružalaca usluga, koji istovremeno koriste zajedničke IT resurse, u skladu sa odgovarajućim obimom iznajmljenih usluga i ovlaštenjima koja imaju pri tome.

Uobičajeno je da se poslovanje „u oblaku“ smatra isključivo outsourcingom tj. kao iznajmljena usluga. Poslovanje „u oblaku“ ne mora biti isključivo outsourcing (iznajmljena usluga), nego je to prvenstveno odgovarajući IT sistem i način rada koji kao vlastiti tj. „inhouse“ koncept mogu sebi „priušiti“ velika preduzeća (korporacije i sl.). Kako ulaganje u vlastitu IT infrastrukturu potrebnu za poslovanje „u oblaku“ nije finansijski isplativo sa stanovišta MSP⁴, to se ovi alati na tržištu mogu pod odgovarajućim uvjetima iznajmiti kao konkretna usluga npr. računovodstvo u oblaku.

1 SoftConsulting s.p. Tuzla, Trg slobode 16 (BIT Centar), 750000 Tuzla, e-mail: lejla.softic@savjetnik.ba

Izvor za slike: <https://pixabay.com/en/hand-type-keyboard-money-finance-2722098/>

2 Izvor: <http://www.pck.hr/fag/>

3 Izvor: <https://www.bizit.hr/koliko-je-poslovanje-u-oblaku-doista-sigurno/>

4 op.a. Mala i srednja preduzeća

softconsulting

Potreba za sve bržom modernizacijom i sve većom specijalizacijom poslovanja, u kombinaciji sa racionalnom upotrebom (ne)materijalnih resursa, dovela je do inoviranja poslovnih i IT koncepata odnosno izgradnje odgovarajuće IT infrastrukture, korisničkih odnosa i drugih pratećih usluga „u oblaku“. Kontinuirano ulaganje, prvenstveno finansijskih resursa, u digitalizaciju poslovanja postaje sve veće opterećenje za preduzeća, stoga korištenje zajedničke IT infrastrukture kao iznajmljene usluge predstavlja efikasnije rješenje za: preduzeća korisnike usluga i pružaoce usluga (datacentre, vlasnike softvera, računovođe, konsultante, banke, medije itd.).

U suvremenom okruženju sve više kao pojedinci npr. korisnici bankarskih usluga, koristimo prednosti poslovanja „u oblaku“, dok kao profesionalci npr. računovođe nedovoljno, u vlastitom poslovanju, primjenjujemo ove prednosti, za koje je potrebno izvršiti promjenu vlastitog načina rada od promjene softvera i IT infrastrukture do promjene u odnosima sa klijentima sa kojima smo uspostavili trenutni način rada, koji nije zasnovan na primjeni Cloud tehnologija.

Poslovanje „u oblaku“ nije teško ili kompleksno za razumjevanje i primjenu, ali izostaje njegova veća praktična upotreba, iako ono ima brojne (finansijske) prednosti. Najčešće razlozi su prvenstveno finansijske prirode npr. odgovarajući interesi postojećih pružalaca usluga koji ne žele da prave potrebne promjene u vlastitom poslovanju postaju osnovni „otpor“ promjenama. U tim okolnostima, osnovni izgovor ili kontra argumenti za poslovanje „u oblaku“ najčešće se navode sigurnosni aspekti poslovanja „u oblaku“ npr. zaštita i tajnost podataka pri poslovanju „u oblaku“. Sigurnosni aspekti poslovanja podjednako su prisutni u svim IT infrastrukturnim rješenjima, a ne samo „u oblaku“. Nadalje, decentralizacija rada koja je jedna od osnovnih prednosti poslovanja „u oblaku“ postaje „opasnost“ npr. za računovođe koji ne žele da promjene trenutni softver, jer su naučili da koriste rutinske aktivnosti unosa podataka, ali nemaju istovremeno i analitičke vještine potrebne za svrsishodnu upotrebu podataka za npr. [finansijsko savjetovanje](#) klijenata.

Iz samo 2 navedena primjera „otpora“ koji mogu nastati zbog promjene trenutnog načina poslovanja na poslovanje „u oblaku“, lako se može uočiti da je poslovanje „u oblaku“ puno više od samog IT koncepta, jer uključuje i umrežavanje poslovnih ljudi, kao i njihov rad (zajednički ili pojedinačni) „u oblaku“.

Pripadam grupi pobornika primjene Cloud tehnologija i smatram da je prvo neophodno izgraditi kvalitetne relacije na međuljudskoj razini, a zatim iste osavremeniti na nivou primjene novih tehnologija za poslovanje „u oblaku“. Bez obzira koliko ulagali finansijskih resursa u Cloud tehnologije, istovremeno je neophodno da se ulože i vremenski resursi u kvalitetnu poslovnu komunikaciju koja je neophodna za poslovanje „u oblaku“.

Poslovanje „u oblaku“ omogućava više različitih modela poslovnog povezivanja i integracije različitih poslovnih sistema, što dovodi do [sinergijskih efekata](#) koji se manifestiraju i u finansijskim rezultatima preduzeća. Na koji način će se preduzeća opredjeliti da koriste prednosti poslovanja „u oblaku“ za kreiranje dodatne vrijednosti, zavisi prvenstveno od stepena spremnosti menadžmenta da inovira vlastito poslovanje.

[Razvoj tehnologija](#) napreduje brže od njihove praktične primjene. Upotreba neadekvatnih IT alata ili zastarjelih tehnologija ima svoje nedostatke, prije nego prednosti za preduzeća. Osnovni nedostatak je nizak nivo produktivnosti rada odnosno neefikasnost poslovanja. Sa druge strane, upotreba Cloud tehnologija omogućava veći stepen decentralizacije poslovanja preduzeća. Radno intenzivna preduzeća odavno su postala finansijski neisplativa, a automatizacija poslovanja i preduzeća budućnosti su aktualni poslovni trend. Da li će Vaše preduzeće koristiti prednosti poslovanja „u oblaku“ ili zastarjele tehnologije koje konzumiraju velike vremenske resurse, a to znači i veći angažman kadrova od optimalnog, zavisi od toga kako upravljate ne samo finansijskim, nego svim resursima preduzeća.